

PÖYTÄKIRJA

Aika 4.4.2022 klo 10.35-12.04

Paikka Pikkuparlamentti, Tervaleppä ja Teams-alusta

Läsnä

Jäsen

Varajäsen

x Jirka Hakala, pj
x Bella Forsgrén, vpj
x Hannu Kokki
Matias Mäkynen
Katja Taimela
Sanna Antikainen
x Juha Järä
x Mikko Wikstedt
Saara-Sofia Sirén
x Viljami Wiirilinna

Niina Malm
Roosa Pöyhönen
Tapio Bergholm
Marika Sorja
Nuutti Hyttinen
Jessica Vahtera
x Maija Uusi-Oukari
Joonas Pulliainen

x Elina Havu
x Silla Kakkola
Eva Biaudet

Ulla Parviainen
Jouni Sirén
x Henrik Wikström

Pysyvät asiantuntijat

x Kimmo Runonen
x Terhi Heinilä
Katariina Ainasoja
x Sakris Kupila

Pasi Salonen
Anniina Vainio
Mira Karjalainen
Sara Sundell

Kutsuttuina

Thomas Blomqvist
Anna Abrahamsson
Tanja Auvinen

Annamari Asikainen

Neuvottelukunnan sihteeristö

x Hannele Varsa
x Nina Järviö
x Tarja Hedenstam
x Tiina Helojärvi

pääsihteeri
asiantuntija
hallinnollinen avustaja
korkeakouluharjoittelija

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.35. Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

2. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys.

3. Ääntenlaskijoiden valinta

Valittiin ääntenlaskijoiksi Silla Kakkola ja Mikko Wikstedt.

4. Tane 50 vuotta

Päätettiin varata 19 500 euroa Tane 50 vuotta –juhlan tila- ja tarjoilukuluihin. Päätettiin varata 2 000 euroa kulttuuriohjelmaan ja 2 000 euroa palkkioihin.

5. Hallitusohjelmatavoitteet

Hyväksyttiin Tanen hallitusohjelmatavoitteet (liite 1). Lähisuhdeväkivallan sovittelusta ja tasa-arvojärjestöjen ja –viranomaisten rahoituksesta äänestettiin (liite 2). Mikko Wikstedt ja Juha Järä jättivät eriävän mielipiteen tasa-arvojärjestöjen ja –viranomaisten rahoitukseen (liite 3).

Valtuutettiin puheenjohtaja ja sihteeristö päättämään tavoitteiden toimittamisesta puolueille ja tavoitteiden julkaisemisesta.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Seuraavat kokoukset

Merkittiin tiedoksi seuraavat kokoukset:

Tane 3/2022	keskiviikko 27.4. klo 15-17, Pikkuparlamentti Tervaleppä ja Teams
työvaliokunta 3/2022	keskiviikko 1.6. klo 15-17, Teams
Tane 3/2022	keskiviikko 15.6. klo 15-17, Pikkuparlamentti Tervaleppä ja Teams

8. Ilmoitusasiat

- 8.1. Tane antoi lausunnon valtiovarainministeriölle henkilötunnusjärjestelmän uudistamista koskevasta säädös- ja muista ehdotuksista. [Linkki lausuntoon](#)
- 8.2. Tane oli kuultavana työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa ihmisoikeusselonteosta [Linkki lausuntoon](#)
- 8.3. Tane hyväksyi kokouksessaan 2.3. kannanoton Ukrainan tilanteesta [Linkki kannanottoon](#)
- 8.4. Tanen päivitys kansainvälisenä naistenpäivänä [Linkki](#)
- 8.5. Tanen päivitys Minna Canhin ja tasa-arvon päivänä [Linkki](#)
- 8.6. Save the Date: Tane 50 vuotta –juhlatilaisuus 28.10.2022
- 8.7. Save the Date: pohjoismainen miestutkimuskonferenssi 3.-4.11.2022.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.04.

Hyväksytty Tanen kokouksessa 3/2022 27.4.2022.

Puheenjohtaja

Jirka Hakala

Pääsihteeri

Hannele Varsa



Hyväksytty

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta, Pöytäkirja 2/2022

Liite 1

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan hallitusohjelmataavoitteet 2023

Suomalaisen tasa-arvon edistyminen on pitkäjänteisen yhteistyön ja rohkeiden päätösten tulos. Tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen yhteiskunnan rakentaminen ja oikeuksien turvaaminen edellyttävät aktiivisia toimia myös jatkossa. Hallituksen tulee sitoutua sukupuolten tasa-arvon edistämiseen hallitusohjelmassa, talousarvioprosessissa ja kaikissa keskeisissä reformeissa.

Tämän varmistamiseksi hallitus:

1. laatii tasa-arvo-ohjelman
2. toteuttaa eduskunnan hyväksymän tasa-arvoselonteon linjauksia
3. huomioi politiikassaan risteävät erot ja moniperusteisen syrjinnän ehkäisemisen
4. kehittää ja tehostaa sukupuolivaikutusten arviointia mm. lainsäädäntöhankkeissa
5. kehittää sukupuolitietoista budjetointia.



Tavoitteet

SOSIAALITURVAUUDISTUS

Tavoite: Sosiaaliturvauudistuksella edistetään sukupuolten tasa-arvoa.

Toimenpiteet:

- Sosiaaliturvauudistus toteutetaan ihmislähtöisesti. Sukupuolivaikutukset arvioidaan ja niiden tulokset huomioidaan uudistuksen kaikissa vaiheissa.
- Sosiaaliturvan yksilö- ja ruokakuntakohtaisuuden tarkastelussa arvioidaan vaihtoehtojen sukupuolittuneet vaikutukset.
- Perheiden sosiaaliturvaa ja asumistukea uudistettaessa vahvistetaan eroperheiden asemaa ja vuoroasumisen mahdollisuuksia. Vuoroasuvien lasten molempiin koteihin säädetään yhtäläinen asumistuki niin, että molempaa kotia kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

KOULUTUS JA TYÖELÄMÄ

Tavoite: Kasvatuksessa, koulutuksessa ja työelämässä ennaltaehkäistään sukupuolen mukaista segregatiota. Työelämän murroksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa läpileikkaavasti. Sukupuolen- ja tasa-arvon tutkimuksen tulevaisuus turvataan.

Toimenpiteet:

Koulutus, tiede ja tutkimus

- Vakiinnutetaan sukupuolittietoinen opetus muun muassa sisällyttämällä varhaiskasvattajien ja opettajien peruskoulutukseen sekä täydennyskoulutuksiin pakollisia sukupuolten tasa-arvoa käsitteleviä kursseja.
- Käynnistetään VN-TEAS-hanke selvittämään varhaiskasvatuksen ammattilaisten ja opettajien perus- ja täydennyskoulutusten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussisältöjen riittävyttä.



- Huolehditaan varhaiskasvatuksen tasa-arvosuunnitteluelvoitteen toimeenpanosta muun muassa vahvistamalla henkilöstön tasa-arvo-osaamista lisäkoulutuksin.
- Seurataan oppivelvollisuuden pidentämisen sukupuolittuneita vaikutuksia.
- Kavennetaan sukupuolten välisiä oppimiseroja nykyistä tehokkaammin keinoin.
- Kehitetään kouluissa annettavaa seksuaali- ja seksuaaliterveyskasvatusta vahvistamalla opetusta seksuaalisesta itsemääräämisoikeudesta ja suostumuksesta muun muassa päivittämällä Opetushallituksen oppimateriaaleja ja kouluttamalla opettajia uuden seksuaalirikoslainsäädännön keskeisistä sisällöistä.
- Nivotaan tiedepolitiikka osaksi tasa-arvon edistämistä ja lisätään tasa-arvoasiantuntijoiden kuulemista valmistelutyössä.

Segregaation purku ja työn murros

- Kannustetaan poikia ja miehiä kouluttautumaan naisenemmistöisille aloille. Kannustetaan tyttöjä ja naisia kouluttautumaan miesenemmistöisille aloille.
- Puretaan ammattisanaston sukupuolittuneisuutta. Muutetaan virkanimikkeitä sukupuolineutraaleiksi.
- Luodaan pysyvä alueellinen rakenne segregaation purkamiseksi koulutuksessa ja työelämässä.
- Teetetään selvitys alustatyön sukupuolittuneista vaikutuksista Suomessa huomioiden risteävät erot.

PALKKATASA-ARVO

Tavoite: Samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan samaa palkkaa sukupuolesta riippumatta. Samapalkkatoimilla kavennetaan sukupuolittuneita eläke-eroja.

Toimenpiteet

- Jatketaan työtä palkka-avoimuuden edistämiseksi huomioiden vireillä oleva EU:n komission ehdotus palkka-avoimuusdirektiiviksi¹.

¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla, COM (2021)93 final.



- Jatketaan kolmikantaista suunnitelmallista ja tavoitteellista yhteistyötä samapalkkaisuuden edistämiseksi, toimintaympäristön muutos huomioiden.
- Tuetaan naisten urakehitystä ja varmistetaan työn vaativuuden arvioinnin syrjimättömyys samanarvoisissa työtehtävissä.

PERHEET JA VANHEMMUUDEN TASA-ARVOINEN JAKAUTUMINEN

Tavoite: Tasa-arvon toteutumista perheiden sisällä ja eri perhemuotojen välillä vahvistetaan. Isien käyttämiä perhevapaita lisätään. Kaikissa perheitä koskevissa toimissa huomioidaan perheiden monimuotoisuus.

Toimenpiteet:

- Seurataan perhevapaaudistuksen vaikutuksia isien vapaiden käyttöön ja äitien työmarkkina-asemaan.
- Varmistetaan lapsen edun toteutuminen ja turvataan eroperheiden tukipalvelujen valtakunnallinen saatavuus tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen vanhemmuuden edistämiseksi.
- Varmistetaan lapsen oikeus säilyttää elävä yhteys molempiin vanhempiinsa.
- Turvataan omaishoitajien palvelut ja selvitetään omaishoitajien oikeutta palkalliseen omaishoitovapaaseen.
- Laaditaan selvitys sijaissynnyttämistä sääntelevästä lainsäädännöstä, jolla voidaan mahdollistaa yhdenvertaiset, turvalliset ja eettisesti kestävät olosuhteet sijaissynnytyjärjestelyille, joissa taataan synnyttäjän oikeudet.

SUKUPUOLISTUNUT VÄKIVALTA

Tavoite: Edistetään väkivallan vastaista työtä suunnitelmallisesti luomalla pysyviä rakenteita esimerkiksi sukupuolittuneen väkivallan ja ihmiskaupan uhrien tukemiseksi. Lisätään väkivallan tekijöiden tukipalveluja ja tehostetaan digitaalisen väkivallan vastaista työtä.

Toimenpiteet:

- Varataan budjettikehyksessä resurssit väkivallan tekijöiden ja uhrien palveluihin, ml. turvakodit, avopalvelut ja seksuaalirikosten uhrien tukikeskukset.



- Lisätään tietoisuutta myös miehiin kohdistuvasta sukupuolistuneesta väkivallasta ja heidän mahdollisuudestaan käyttää turvakotien palveluita.
- Luovutaan lähisuhdeväkivallan sovittelusta.
- Jatketaan ja tehostetaan ihmiskaupan vastaista työtä muun muassa vakiinnuttamalla poliisin valtakunnallisen ihmiskauppatutkintaryhmän erillisrahoitus ja varaamalla budjettikehyksessä korvamerkittyä rahoitusta ihmiskaupan uhrien turvalliseen ja tuettuun majoitukseen.
- Laaditaan poikkihallinnollinen ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma, naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen torjuntaohjelma sekä sateenkaaripoliittinen toimintaohjelma.
- Tarjotaan hyvinvointialueille mahdollisuus erillisrahoituksen turvin kehittää uusia pysyviä toimia, joiden avulla edistetään erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten ihmiskaupan ja lähisuhdeväkivallan uhrien, pääsyä tarvitsemiensa palvelujen piiriin.
- Toimeenpannaan seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus kouluttamalla poliisit, syyttäjät, tuomarit ja muut lakia toimeenpanevat tahot uuden lain sisällöstä.
- Ehkäistään digitaalista väkivaltaa, vihapuhetta ja maalittamista muun muassa varmistamalla matalan kynnyksen tukipalveluiden jatkuminen ja lisäämällä poliisin ja syyttäjän ymmärrystä sukupuolistuneen väkivallan digitaalisesta ulottuvuudesta.

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOSTARPEITA

- Tehdään kattava poikkihallinnollinen selvitys tasa-arvolain toimivuudesta koskien tasa-arvon edistämistä, syrjäntäkieltoja sekä oikeussuojan valvontaa.
- Lisätään sukupuolivaikutukset osaksi perusturvan riittävyyden arviointia (laki kansaneläkeindeksistä 4 a §).
- Sisällytetään Istanbulin sopimuksen 46 artiklan mukaiset rangaistuksen koventamisperusteet rikoslakiin.
- Rajataan naisiin kohdistuva väkivalta ja lähisuhdeväkivalta lainsäädännöllä rikosasioiden sovittelun ulkopuolelle.
- Poistetaan kuukautis- ja inkontinenssisuojien arvonlisävero.



- Säädetään alle 25-vuotiaille maksuton ehkäisy.
- Lisätään maininta ihmiskaupan uhreista sosiaalihoitolain § 11.
- Varmistetaan lasten oikeuksien toteutuminen translaissa.
- Kielletään intersukupuolisten lasten kiireetön, lääketieteellisesti ei-välttämätön sukupuolta muokkaava hoito.
- Säädetään erillislaki, joka parantaa ihmiskaupan uhrien asemaa palveluiden saajina.
- Kielletään seksin osto pohjoismaisen mallin mukaisesti.
- Uudistetaan Suomen aborttilainsäädäntö, jotta raskauden keskeyttäminen kahteentoista raskausviikkoon saakka on raskaana olevan henkilön päätettävissä. Luovutaan kahden lääkärinlausunnon vaatimuksesta.
- Määritellään työterveyshuoltolaissa täsmällisemmin ennaltaehkäisevä toiminta ja työkykyä ylläpitävä toiminta siten, että henkisen hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukeminen varmistetaan lakisääteisenä työterveyspalveluna.

TASA-ARVOPOLITIIKAN TULEVAISUUS

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä edistetään pitkäjänteisesti ja sen riittävästä resurssoinnista huolehditaan. Tasa-arvon edistymistä seurataan. Tasa-arvopolitiikassa huomioidaan muuttuvat toimintaedellytykset ja sukupuolinäkökulma pidetään aktiivisesti esillä tasa-arvon varmistamiseksi.

- Varaudutaan koronakriisin pitkäaikaisvaikutuksiin sekä tuleviin pandemioihin. Huomioidaan sukupuolinäkökulma koronakriisin jälkeisessä jälleenrakennuksessa.
- Turvataan taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteutuminen.
- Edellytetään kestävästä kehityksestä ja ilmastopolitiikasta päättävien moninaisuutta ja huomioidaan ilmastonmuutoksen sukupuolittuneet vaikutukset.



- Reagoidaan aktiivisilla toimenpiteillä ja lainsäädännön kehittämisellä digitalisaation tuottamiin ja ylläpitämiin sukupuolittuneisiin eriarvoisuuksiin huomioiden esimerkiksi Suomen erityisen segregoituneet työmarkkinat.
- Ehkäistään teknologian ylläpitämää ja tuottamaa syrjintää varmistamalla tekoälyn, algoritmien ja robotisaation suunnittelijoiden ja kehittäjien moninaisuus.
- Kehitetään Suomen maanpuolustusta lisäämällä sukupuolten tasa-arvon toteutumista ja puututaan seksuaaliseen häirintään puolustusvoimissa.
- Vahvistetaan puolue- ja valtiorajat ylittävää yhteistyötä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja sukupuoli- ja seksuaalioikeuksia vastustavan liikehdinnän voimistumisen estämiseksi.
- Edistetään sukupuolivähemmistöihin liittyviä tasa-arvokysymyksiä esimerkiksi selvittämällä itsemääräämisoikeutta kunnioittavia toteuttamisvaihtoehtoja muunsukupuolisten juridisen sukupuolen vahvistamisen mahdollistamiseksi.
- Varmistetaan tasa-arvojärjestöjen ja -viranomaisten rahoitus budjettikehyksessä ja lisätään keskeisten viranomaisten, kuten tasa-arvovaltuutetun, pysyviä määrärahoja huomioiden lisääntyneet tehtävät.
- Seurataan säännöllisesti tasa-arvon edistymistä hyödyntämällä muun muassa indikaattoreita.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta 2/2022, pöytäkirja

Liite 2

Työjärjestyksen kohta 4, Hallitusohjelmatavoitteet, äänestystulokset

Äänestys 1

Pohjaesitys: Luovutaan lähisuhdeväkivallan sovittelusta. 8 ääntä

Muutosesitys: Luovutaan lähisuhdeväkivallan sovittelusta nykyisessä muotoilussaan. 2 ääntä

Äänestys 2

Pohjaesitys: Varmistetaan tasa-arvojärjestöjen ja -viranomaisten rahoitus budjettikehyksessä ja lisätään keskeisten viranomaisten, kuten tasa-arvovaltuutetun, pysyviä määrärahoja huomioiden lisääntyneet tehtävät. 8 ääntä

Muutosesitys: Varmistetaan tasa-arvojärjestöjen ja -viranomaisten rahoitus budjettikehyksessä ja lisätään keskeisten viranomaisten, kuten tasa-arvovaltuutetun, pysyviä määrärahoja huomioiden lisääntyneet tehtävät. Varmistetaan myös miesjärjestöille ja poliittisille miesjärjestöille yhtäläinen rahoitus tasa-arvotyön tekemistä varten. 2 ääntä

Pöytäkirja tasa-arvoasiain neuvottelukunta 2/2022
Eriävä mielipide

Liite 3

Tane 2/2022, kohta Hallitusohjelmatavoitteet:

Eriävä mielipide:

Esitimme kohtaan Tasa-arvopolitiikan tulevaisuus, jonka punaisena lankana on, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä edistetään pitkäjänteisesti ja sen riittävästä resurssoinnista huolehditaan, seuraavaa lisäystä: Varmistetaan miesjärjestöille ja poliittisille miesjärjestöille yhtäläinen rahoitus tasa-arvotyön tekemistä varten.

Esityksemme hylättiin kaikkien muiden äänioikeutettujen jäsenten äänestäessä sitä vastaan. Mielestämme tämä päätös osoittaa, että Tane ei arvosta miesjärjestöjen työtä, eikä tue sitä yhdenvertaisesti muihin tasa-arvotyötä tekeviin järjestöihin verrattuna. Emme voi hyväksyä tätä Tanen arvojen vastaisena toimintana.

Mikko Wikstedt ja Juha Järä